

Uan Raisey

'I always think of beauty'

Uan Raisey verhuisde op 15 jarige leeftijd van Glasgow Montana naar Los Angeles. Gedurende 40 jaren was hij de 'number one call' en speelde diverse televisie shows en films waaronder klassiekers als the Bing Crosby Show, An American in Paris, Ivanhoe, Singin in the Rain, West Side Story, How the West Was Won, Ben Hur, Mutany on the Bounty, Rocky en Dr. Zhivago. Beroemd werd hij door zijn trompet solo in de film Chinatown.

=====
'I always think of beauty, that has been the key' zegt de nu 78 jarige Uan. Mensen van over de hele wereld komen speciaal naar hem toe om trompetlessen te krijgen en met hem te spreken over het leven. 'Eerlijk gezegd heb ik een duidelijke voorkeur voor klassieke muziek. De jazztrompettisten zouden eigenlijk meer een klassieke opleiding moeten volgen. Neem nou bijvoorbeeld Al Pacino. Dat is een fantastische lead trompettist maar hij kan eigenlijk niet goed een solo stuk spelen. Ik herinner me nog dat hij een solo speelde in een bigband met een heleboel storing in zijn geluid en na afloop kwam de bandleider naar hem toe en zei; 'young man, you should never play alone'.

Ik zit aan een tafel in een bescheiden huis in Los Angeles met uitzicht over een prachtige zwembad. Uan zit voor mij in een rolstoel en verteld hoe hij ziek geworden is. 'Na mijn tiende verjaardag werd er bij mij 'post polio' geconstateerd, dat is een vorm waarbij de ziekte zich hoe langer hoe meer manifesteert. Ik heb vanaf die leeftijd op krukken gelopen en zit nu al weer geruime tijd in een rolstoel. Ik kon door de ziekte weinig dingen doen dus studeerde ik 6 tot 8 uren per dag op de trompet. Het effect op mijn buikspieren verbeterde mijn lichamelijke gesteldheid, door te zwemmen kreeg ik weer voldoende controle over mijn rechterhand'.

In 1940 kreeg Uan op 18 jarige leeftijd zijn eerste positie bij de Sonny Dunham Band. Maar kreeg in 1942 enorme 'chopsproblemen'. Hij had namelijk zijn onderlip opengesneden en de wond wilde niet dicht gaan. 'Uiteindelijk heb ik lesgenomen bij de beroemde Louis Maggio, die ook de ster trompettist Rafael Mendez met soortgelijke problemen had geholpen. Na maanden van ploeteren begon ik, op het grootste mondstuk wat ik vinden kon (de Vincent Bach 1D), weer een beetje te functioneren en ik heb de rest van mijn leven op dat mondstuk gespeeld. In 1942 werkte ik voor de Universal Studio's, en van alle shows die ik daar heb gespeeld vond ik de 5 jaar bij de Bing Crosby Show tot 1948 het leukst, ook deed ik tot 1945 veel radio samen met de trompettist Rafael Mendez en we waren erg goed bevriend. Mendez werkte in die tijd voor het MGM Studio Orguestra en had een zogenaamde 'harde tong' en enorm veel techniek. De producers zochten een meer jazzachtige

trompettist en daarom hebben ze mij in 1949 gevraagd als eerste trompettist, die baan heb ik genomen en heb er ongeveer 22 jaar gewerkt.

Als ik vraag naar zijn ervaringen met de opnames van speelfilm muziek verteld Uan over zijn solo in de film 'Chinatown'. 'Toen ik op de bewuste maandag bij de studio's van Paramount Pictures verscheen bleek het te gaan om 1 trompet, 40 violen, 4 piano's en mijzelf. Ik speelde het een keer door en vroeg of het goed was, de producer reageerde met - It has to be a little bit sexy, but not like good sex -. Van de actrice Gene Kelly en de acteur Fred Etaire had ik al eerder dergelijke verzoeken gehad tijdens de opnames voor de films 'An American in Paris' en 'Singin' in the Rain' en het ging me goed af. Ik had er echt geen idee van dat juist deze opnames zoveel teweeg zou brengen. De reacties waren overweldigend en ik kreeg credit voor mijn bijdrage. Dit was de eerste keer dat een muzikant een vermelding kreeg op de titelrol, dat was nog niet eerder voorgekomen'.

'Ik heb heel veel films gespeeld en een van de moeilijkste was 'West Side Story'. Ze lieten ons keihard werken en in plaats van de 5 dagen die er voor stonden hebben we er drie weken over gedaan. Ik speelde een keer een film die 'Mutany on the Bounty' heette. Ze hadden voor 2000 dollar grote zeeschelpen aangeschaft, daar moesten wij op spelen voor het authentieke 'tropisch eiland' geluid. Ik had nog een oude koehoorn en had die meegebracht. Toen ze me daar op hoorde riepen ze 'ja dat is de sound die we zoeken'. Die zeeschelpen zijn dus nooit gebruikt

en de mensen in de bioscopen zitten naar mij op een koehoorn te luisteren'.

Van Uan is algemeen bekend dat hij spiritueel begaafd is en combinatie van zijn sterke persoonlijkheid en zijn muzikale kunnen trekt veel mensen aan. Als ik hem daarnaar vraag verhaalt hij over de bezoeken van de Cubaanse super trompettist Arturo Sandoval.

'Arturo kwam regelmatig voorbij en wilde les van mij hebben. Hij had toen en heeft nog steeds een erg sterk embouchure maar ik wilde dat hij zijn hele bereik met hetzelfde geluid speelde. In klassieke muziek is het de bedoeling dat je de trompet niet hoog laat klinken en in jazz muziek wil je het juist wel hoog laten klinken. We werkte vooral aan de klassieke benadering en probeerde elke noot gracieus neer te zetten. Wat dat betreft is een mijn grote voorbeelden in dit land de trompettist Harry Glantz. Hij speelde o.a. een grote hit 'Memories of You' en is een fantastische blazer met een enorme techniek. In de jaren 40 was het snelle en korte vibrato erg populair maar hij speelde met een fijn rustig vibrato en dat sprak mij erg aan. Qua jazz mag ik graag naar mensen als Jack Sheldon en Carl Saunders luisteren, dat zijn beide erg goede spelers'.

'Ik ben een tijd geleden definitief teruggetreden omdat het gewoon te zwaar was geworden. Ik ben nu 78 jaar oud kan het fysiek niet meer aan om bijvoorbeeld een plaat van Nelson Riddle of Billy May in te spelen. Wel geef ik nog incidenteel les aan diverse mensen. Er komen hier studenten van over de hele wereld. Ik doceer schoonheid van spelen. Elke noot, elke frasering, elke beweging moet in evenwicht zijn en werkelijk mooi klinken. Ik denk dat de hedendaagse muzikanten daar, mede door toedoen van de nieuwe technieken, niet meer zoveel aandacht aan besteden en denk met weemoed terug aan de tijd dat de muziek de menselijke intuïtie van het moment meekreeg'.

Loet van der Lee - 2001